

Warszawa, dnia 23 października 2008 r.

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 298)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa ma osiągnąć w założeniu ustawodawcy dwa podstawowe cele:

1. wprowadzić nowy system naliczania rent z tytułu niezdolności do pracy dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku,
2. dokonać zmiany obowiązujących przepisów polegającej na tym, aby renta z tytułu niezdolności do pracy nie ulegała zmniejszeniu ani zawieszeniu z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy zarobkowej, bez względu na ich wysokość.

Opiniowana ustawa, nie zmieniając przepisów określających warunki, których spełnienie uprawnia do renty z tytułu niezdolności do pracy, wprowadza nową metodę obliczania tej renty. Podstawę obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby urodzonej po 31 grudnia 1948 roku będzie stanowiła suma zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne i zwaloryzowanego kapitału początkowego, zapisanych na koncie ubezpieczonego prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Renta dla osoby niezdolnej do pracy, urodzonej przed dniem 1 stycznia 1949 roku będzie obliczana na dotychczasowych zasadach.

Opiniowany akt prawny wprowadza ponadto okres przejściowy, w którym renty z tytułu niezdolności do pracy będą obliczane tzw. metodą mieszaną – zarówno według dotychczas obowiązujących, jak i nowych zasad. Metoda mieszana znajdzie zastosowanie do obliczenia renty osobom, które złożą wniosek o przyznanie tego świadczenia w latach 2009-2013.

Wprowadzenie zasady, w myśl której renta z tytułu niezdolności do pracy nie ulega zmniejszeniu ani zawieszeniu z tytułu osiągniętych przychodów z pracy zarobkowej, ma w

intencjach ustawodawcy wpłynąć na aktywność zawodową osób niepełnosprawnych pobierających to świadczenie.

Poza przedstawionymi powyżej najistotniejszymi zmianami opiniowana ustawa normuje również kwestie intertemporalne. Zgodnie z tymi unormowaniami osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 roku, które na dzień 1 stycznia 2009 roku będą miały ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, zachowają prawo do tej renty w dotychczasowej wysokości. Podobnie została ukształtowana sytuacja prawna osób, którym po dniu 31 grudnia 2008 roku zostanie przywrócone prawo do renty ustalonej na zasadach dotychczasowych.

Ustalenie, czy w okresie przypadającym przed dniem 1 stycznia 2009 roku przychód emeryta lub rencisty uzasadniał wypłatę świadczeń w pełnej wysokości, ich zmniejszenie albo zawieszenie, nastąpi zgodnie z przepisami obowiązującymi przed tym dniem.

Rozwiązania wprowadzane w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych skutkują koniecznością nowelizacji następujących aktów prawnych: ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawy o rencie socjalnej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt opiniowanej ustawy był przedłożeniem rządowym (druk sejmowy nr 627). W toku prac legislacyjnych w Sejmie ustawą zajmowała się Komisja Finansów Publicznych oraz Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, które w sprawozdaniu nie wprowadziły zmian merytorycznych do projektu rządowego (druk sejmowy nr 1066). W trakcie II czytania zgłoszono poprawki, w których proponowano m.in.:

- aby nowe zasady wyliczania renty z tytułu niezdolności do pracy odnosiły się do osób urodzonych po 31 grudnia 1968 roku,
- utrzymanie instytucji zmniejszenia albo zawieszenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W III czytaniu akceptację zyskała jedynie poprawka polegająca na uzupełnieniu opiniowanej ustawy o nowelizację ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

III. Uwagi szczegółowe

Opiniowana ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych, z wyjątkiem art. 12. Jest to przepis, który czasowo utrzymuje w mocy akty wykonawcze. Należy zwrócić uwagę, że brzmienie tego przepisu nie jest zgodne z § 33 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2002 roku w sprawie "Zasad techniki prawodawczej". Po pierwsze, czasowe zachowanie w mocy aktu wykonawczego wydane na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego jest co do zasady działaniem wyjątkowym. Po drugie, nie zachowuje się czasowo w mocy tylko niektórych przepisów rozporządzenia wydane na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego, a o takim zabiegu legislacyjnym świadczy użyte w opiniowanej ustawie sformułowanie "jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy". Z przedstawionych względów konieczna jest zmiana redakcji art. 12.

Propozycja poprawki:

- *art. 12 otrzymuje brzmienie:*

"Art. 12. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 4, oraz art. 41b ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 5, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 4, oraz art. 41b ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą."

Agata Karwowska-Sokołowska

Główny legislator